

27 Aralık 2006 Çarşamba

6. Samsun Milletvekili Ahmet Yeni'nin; Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullanılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/875) (S. Sayısı: 1254) ^(x)

BAŞKAN – Hükûmet ve Komisyon yerinde.

Komisyon raporu 1254 sıra sayıyla bastırılıp, dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Akif Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu sermayeli bankalar tarafından yürütülen faiz destekli kredi uygulamalarına ilişkin kanun teklifinin tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz aldım. Sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de çiftçinin kredi ihtiyacının karşılanması amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası ve esnafın veya daha geniş bir ifadeyle, küçük ve orta boy işletmelerin kredi ihtiyacının karşılanması amacıyla da Türkiye Halk Bankası kurulmuştur. Her iki banka da, bildiğiniz gibi kamu sermayeli bankalardır. Bu iki banka, 2002 yılında çıkarılan bir yasa uyarınca özelleştirme kapsamına alınmıştır. AKP Hükûmeti öncesindeki hükûmetin gündeminde olan iki bankanın özelleştirilmesi şimdiki hükûmetin de gündemindedir.

2002 yılında çıkmış olan yasa, bu bankaların statülerini, münhasıran esnafın veya çiftçinin kredi ihtiyacının karşılanması olmaktan çıkarmış veya ağırlıklı olarak amacın bu olmasından çıkarmış, ekonominin diğer bankalarıyla aynı statüde, aynı şekilde faaliyet göstermesi hedeflenmiştir.

Bu iki banka da özelleştirme kapsamında olunca, ileride, çiftçiye ve esnafa bu bankalar kanalıyla açılan kredilerin aksamaması için, Bakanlar Kurulunun görevlendireceği bankalar kanalıyla da -kamu veya özel banka olabilir bunlar- bu kredilerin verilebilmesi için bu teklif düzenlenmiştir, teklifin düzenlediği konu budur.

Değerli milletvekilleri, gerek çiftçinin, üreticinin desteklenmesi gerekse esnafın, KOBİ’lerin desteklenmesi deyince, bu destekleri çok kısaca değerlendirmek istiyorum. Bu gruplara, yani çiftçiye, üreticiye ve KOBİ’lere verilen destekleri iki gruba ayırabiliriz:

Birincisi, birinci grup: Bütçeden verilen destekler.

İkinci grup: Saydığım bankalar eliyle, piyasa faizinin altında bir faizle kredi verilmesi suresiyle yapılan destekler.

Bütçeden verilen desteklere baktığımızda, gerek tarım kesiminde üreticilere verilen desteğin gerekse KOBİ’lere ve esnafımıza verilen desteğin, bu Hükûmet döneminde bir artışa konu olmadığını görüyoruz. Bu konuda, ben, sizlerin dikkatine bir iki rakam sunmak istiyorum. Tarımsal desteklere bütçeden ayrılan payların büyüklüğüne baktığımızda, bu payın rakamsal tutarının 2002 yılında 2,2 milyar YTL olduğunu görüyoruz. 2006 yılında 4,8 milyar

^(x) 1254 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

YTL'ye ulaşan bu rakamın, 2007 yılında da 5,2 milyar YTL'ye ulaşmasının hedeflendiğini görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, vermiş olduğum bu rakamlar, özellikle 2002 yılı rakamları, Bakanlar Kurulunun 1 Kasım 2006 tarihli Resmî Gazetede yayınlamış olduğu 2007 programında yer alan rakamlardır. Bunu, özellikle söylüyorum, çünkü Bakanlar Kurulunun 2002 yılı tarımsal desteğine ilişkin olarak karara bağlamış olduğu bu rakam, Sayın Maliye Bakanı tarafından daha düşük olarak açıklanmaktadır. 2002 yılındaki rakam ne kadar düşük olursa, AKP Hükûmeti döneminde verilen destek o kadar artmış gözükcek çünkü, Sayın Bakanın esas itibarıyla yaklaşımı budur. 2002 yılı tarımsal destek tutarı bütçeden 2,2 milyar YTL'dir; bu, 2007 yılı programında yer alan rakamdır. Aynı rakam, yine, Bu Parlamento tarafından, bu Meclis tarafından 2003 yılı sonunda kabul edilmiş olan Kesinhesap Kanunu'nda da yer almaktadır. Buradan şuraya gelmek istiyorum: 2002 yılı rakamıyla 2007 yılı tarımsal destek rakamını kıyasladığımızda, her ikisinin de gayrisafi millî hasılanın yüzde 0,8'i düzeyinde olduğunu görüyoruz, yani, üreticiye bütçeden verilen destekte bir artış yoktur; esas olan kıyaslama gayrisafi millî hasılaya oran olarak yapılan kıyaslamadır, o da, bunu göstermektedir. Hatırlayacaksınız, tarımsal üretim konusunda, Hükûmetin kabul edip, Resmî Gazetede yayınladığı strateji, tarımsal desteğe ayrılacak olan kaynaklar gayrisafi millî hasılanın yüzde 1'inden az olamaz hükmü getirilmiştir. Bu hüküm, esasen, Avrupa Birliğine uyumun şartlarından da biridir. Yani, Avrupa Birliğine uyum bağlamında, Hükûmetin Resmî Gazetede yayınlamak üzere vermiş olduğu söze, bizzat Hükûmetin kendisi uymamaktadır.

Tarımsal destek bağlamında, Karadeniz Bölgesi'ne yönelik olarak da bir konuyu sizlerin dikkatine sunmak istiyorum: 2004 yılında meydana gelen don felaketi nedeniyle, fındık üreticisinin, hâlen 252 milyon YTL, yani, 250 trilyon Türk lirası tutarında bir alacağı bulunmaktadır. Bu alacağın 2005, 2006 ve 2007 bütçelerine konulması için Cumhuriyet Halk Partisi olarak çok uğraştık, Sayın Maliye Bakanına, bu konuda, muhtelif öneriler verdik, sorular yönelttik; ancak, 252 trilyon liralık bu ödeneği bütçeye koyma imkânını, maalesef bulamadık. Burada, bütçenin tümü üzerinde, İktidar Grubu adına pazartesi günü söz alan Karadeniz Bölgesi'nden bir milletvekili arkadaşımız, Hükûmetin tarım politikasını ve fındık politikasını överken, o politikayı sahiplenirken, fındık üreticisinin 252 trilyon liralık üç yıldır ödenmeyen alacağı konusunda ses çıkarmamasını çok ilginç buluyorum. Bunu, fındık üreticilerinin takdirine bırakıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; KOBİ'lere bütçeden verilen desteklere baktığımızda durum şudur: KOSGEB diye bir kuruluşumuz var biliyorsunuz. KOSGEB, küçük ve orta boy işletmelerin teknolojik yeniliklere uyumunu sağlamak, rekabet güçlerini artırmak ve ekonomiye olan katkılarını yükseltmek amacıyla kurulmuş olan bir kuruluşumuz. Dolayısıyla, KOSGEB'e, esnafı desteklemek üzere bütçeden aktarılan kaynakların büyüklüğü önem taşımaktadır.

2006 yılı bütçesine baktığımızda, 2006 yılı bütçesinde, KOSGEB bütçesinde yer alan rakamı söylüyorum: KOSGEB bütçesinde 209,9 milyar YTL'lik bir bütçe olduğunu görüyoruz. Bu bütçenin, Ekim 2006 sonu itibarıyla ancak yüzde 22'sinin kullanıldığını, yüzde 78'inin kullanılmadığını görüyoruz. KOSGEB'e verilen ödenekler, KOSGEB'e verilen bütçe,

KOBİ'lerin desteklenmesi içindir. KOBİ'lerin desteklenmesi için verilen bütçenin önemli ölçüde, Ekim 2006 tarihi itibarıyla kullanılmamış olması dikkat çekicidir. Sanıyorum faiz dışı fazla uygulaması nedeniyle Hükûmetin 2006 yılında harcamaları kısma yönündeki faaliyeti, kararı, sonuçta KOSGEB eliyle esnafa, KOBİ'lere kullanılacak, aktarılabacak kaynakları da olumsuz etkilemiştir.

2007 bütçesine baktığımızda, KOSGEB bütçesinin 2006 yılı bütçesine göre artış oranının da ancak yüzde 5'ler düzeyinde olduğunu görüyoruz, 5 küsur, yüzde 6'nın altında.

Değerli milletvekilleri, bütçe üzerinde yine, pazartesi günü iktidar grubu adına konuşan arkadaşımız, AKP hükûmetlerinin en önemli icraatının bütçeleri küçültmek olduğunu ifade etti. Bütçe büyüklüğü, bu Hükûmet döneminde azalmıştır. Bunu şöyle açıklıyor arkadaşımız: Bütçeler ekonomiden kaynakları çekerler, yeniden ekonomiye aktarırlar; bütçenin görevi budur. Dolayısıyla, ekonomiden çekilen kaynağın büyüklüğü ne kadar az olursa, bütçe o kadar etkin olur veya kamu ekonomisi üzerinde o kadar yük oluşturmaz şeklinde bir anlayışa dayanıyor. Tabii "bütçenin ekonomideki payını, büyüklüğünü küçülttük" cümlesi, devletin küçültülmesi, daha doğrusu devletin ekonomik faaliyetlerden elini çekmesi bağlamında sunuluyor.

Değerli arkadaşlar, gerçek durum, yani, olması gereken duruma kıyasla Türkiye'deki durumu kıyasladığımızda sunulan tablonun doğru olmadığı, gerçekçi olmadığı, Avrupa Birliği ülkeleri ile kıyasladığımızda, üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliğinde bile böyle bir uygulamanın olmadığını görüyoruz. Bunu da size rakamlarla sunmak istiyorum.

İktidar grubu adına konuşan arkadaşımız 2002 yılında yüzde 42 oranında olan bütçenin gayrisafi millî hasılaya olan oranının 2006 yılı sonu itibarıyla yüzde 31,2'ye indiğini söyledi. Avrupa Birliğindeki durum nedir diye baktığımızda, euro bölgesine, euro'yu kullanan ülkelere baktığımızda durumun şu olduğunu görüyoruz: Genel yönetim bütçe harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2000 yılında yüzde 47,9'dur. Bu oran 2004 yılında yüzde 47,7'ye gelmiştir. Yani, bindeler düzeyinde ifade edilecek bir azalma ve bu azalma da esas itibarıyla faiz giderlerindeki düşüşten kaynaklanmaktadır. Yani, küçültülen bütçe, gerçekte, biraz önce örneğini verdiğim gibi, KOBİ'lere olan desteğin azalması veya tarımsal üreticilere, tarım sektörüne verilen desteğin azalması, bütçeden pay alan kesimlere verilen desteğin, aktarılan kaynakların azalması anlamına gelmektedir. Hem bütçeyi küçülteceksiniz hem de bütçeden pay alan kesimlerin desteğini artırdık diyeceksiniz; bu, mümkün değil.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; KOBİ'ler bütün ekonomiler için çok önemli kurumlardır, sadece Türk ekonomisi için değil, ülkemiz için değil, gelişmiş ülke ekonomilerine, gelişmekte olan ülke ekonomilerine baktığımızda, KOBİ'lerin bütün ekonomilerde önemli bir ağırlığının olduğunu görüyoruz. Bu ülkelerde genel olarak istihdamın üçte 2'sini KOBİ'ler sağlamaktadır.

Yine, KOBİ'ler, bu ülkelerde genel olarak işletmelerin, sayısal olarak işletmelerin yüzde 95'inden fazlasını sağlamaktadır. Toplam katma değerdeki paylarının yine üçte 1'ler veya dörtte 1'ler düzeyinde olduğunu görüyoruz, dünya ortalaması veya gelişmekte olan ülkeler ortalamasını söylüyorum. İstihdamdaki payının, yine, biraz önce söylediğim gibi üçte 2'ler düzeyinde olduğunu dikkate alırsak, yarattığı katma değer ekonominin toplamı

içerisinde daha az olmakla birlikte, dörtte 1'ler düzeyinde olmakla birlikte, istihdamın üçte 2'sini sağladığı için, bütün dünya ekonomilerinin vazgeçilmez bir kurumudur KOBİ'ler.

Bizim ekonomimize baktığımızda, işletmelerin yüzde 99,5'unun KOBİ tanımında olduğunu görüyoruz. Biliyorsunuz, çalıştırdığı işçi sayısı yıllık olarak 250'den az olan, bilanço toplamı ya da yıllık cirosunun toplamı 25 milyon YTL'den az olan işletmeler, bizim hukukumuzda, bizim uygulamamızda KOBİ sayılmaktadır. Bu çerçevede, işletme sayısının yüzde 99,5'unu KOBİ'ler oluşturuyor.

İstihdama baktığımızda, Türkiye'deki istihdamın yaklaşık dörtte 3'ünü KOBİ'lerin sağladığını görüyoruz. Yine, Türkiye'deki katma değer yaklaşık dörtte 1'ini, dörtte 1'inden biraz daha fazla belki, KOBİ'lerin sağladığını görüyoruz. İstihdamdaki ağırlığının, payının son derece önemli olduğunu görüyoruz.

KOBİ'ler küçük işletmeler, küçük veya orta boy işletmeler, bu özelliği belki bazı açılardan kendileri için dezavantaj oluştursa da, bu özellik, aynı zamanda onların birçok alanda avantajı konumuna gelmektedir. Talepteki değişime, siparişlerdeki değişime hemen ayak uydurabilirler, çünkü esnek bir üretim yapısı vardır. Girişimciliği teşvik eden, girişimci olmak isteyen kişileri teşvik eden bir yapıya sahiptir. Büyük işletmelere ara malı temin ederler. KOBİ'siz bir ekonomiyi gerçekten düşünmek mümkün değildir. KOBİ'lerin en büyük güçlüğü nedir diye baktığımızda, KOBİ'lerin en büyük güçlüğü küreselleşme karşısında karşı karşıya kaldıkları onların önüne gelen rekabet eşitsizliği. Gelişmekte olan ülke ekonomileri, özellikle Çin ve Hindistan'ın çok ucuz maliyetlerle üretim yapmaları, bizim KOBİ'lerin en büyük dezavantajıdır. Esasen, bizim ekonomimizin genel olarak dezavantajıdır. Ama yine, özelden de KOBİ'lerin bir dezavantajıdır.

Yine, baktığımızda, Türk Lirasının bugünkü konumunun bütün işletmeler için olduğu gibi KOBİ'ler için de önemli bir dezavantaj teşkil ettiğini görüyoruz. Yeni Türk Lirası, KOBİ'lerin bırakın dünya pazarlarına açılmayı, dünya pazarlarına açılmış olan KOBİ'lerimizi zaten olağanüstü zorlamaktadır. Yine, dünya pazarlarına açılmayıp, Türkiye'deki küreselleşmenin etkisiyle, dünya ticaretinin önündeki engellerin kalkmasıyla, Türkiye'de sadece iç piyasaya üretim yapan KOBİ'leri de zor duruma düşürmektedir.

Değerli Türk Lirası, değerli yeni Türk Lirasının konumunu iyi değerlendirmek gerekir değerli arkadaşlar. Yaklaşık üç hafta kadar önce Amerikan Hazine Bakanı Çin'e gitti. Çünkü, Çin-Amerika dış ticaretinde Çin'in parasının değer kaybetmesi, doların Çin parası karşısında değerlenmesi Çin-Amerika dış ticaretinde Amerika'yı zorlamaktadır. Çin'in önünü açan Çin parasının değer kaybı, Amerika'nın önünü kapamaktadır. Yani, zaman zaman bazı sayın bakanlarımız değerli Yeni Türk Lirasını "güçlü Türk Lirası" olarak isimlendiriyor.

Değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; bunun, cebimizdeki paranın daha çok şeyi satın aldığı anlamına gelen bir yanı yoktur. Bu, tam tersine bizim ekonomimizi son derece zor duruma sokmaktadır.

Değerli milletvekilleri, KOBİ'lerin önündeki bir mesele de şudur: KOBİ'ler, biraz önce bir yasa kabul ettik. KOBİ'lerin banka sistemine olan borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin bir yasa.

Değerli milletvekilleri, dünyada bankacılık kuralları değişiyor. Bütün ülkelerin merkez bankalarının bir araya gelerek oluşturdukları bir kurum var, kısa adı BIS (Bank for International Settlements). Yani, bu örgütün aldığı kararlar, bu kurumun aldığı kararlar, bütün dünyada tek bir bankacılık kuralı olmasını sağlama yönünde. Bankacılığın kuralları her ülkede aynı olsun, kredi açmanın kuralları her ülkede aynı olsun yaklaşımını getiriyor. Bu kurallar, Avrupa Birliğinde 2007 yılında uygulanacak, bizde de 2008 yılında uygulanacak. Bunun KOBİ'ler açısından önemi şudur: Bu kurumun getirmiş olduğu birtakım kriterler var, ölçüler var, kurallar var. Bunlardan birincisi, Basel I Kriterleriydi. Bankaların sermaye yeterliğini düzenliyordu, bankaların sahip olacağı sermaye şu oranlarda olmalıdır şeklinde. Bunu geçiyorum, konumuzla ilgisi yok. Ancak, Basel II Kriterleri dediğimiz kriterler, 2008'de uygulanacak olan kriterler, kredi riskinin ölçülmesinde daha farklı kurallar getiriyor. Kredi riskinin şu andaki ölçümünde bankalar farklı kurallar uygulayabiliyorlar. Bir bankanın riskli gördüğü bir müşteriyi, bir KOBİ'yi, bir başka banka riskli görmeyebilir. Bir başkasının kredi faizi, bir başka bankada farklı olabilir. Birinde daha yüksek olabilir, birinde daha düşük olabilir, ancak, bu kriterler, sözünü ettiğim Basel II kriterleri uygulanmaya başladığı anda, bu kredi riski bütün bankalar tarafından aynı olacaktır. Bunun KOBİ'ler açısından önemi, kredi maliyeti artacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu çok önemlidir. KOBİ'lerin kayıt sisteminin yeterli olmayışı, KOBİ'leri gerçekten, bu yeni kurallar karşısında oldukça zor duruma düşürecek, zaten işletme sermayesi yetersiz olan KOBİ'ler, bu kurallar karşısında daha pahalı kredi kullanmayla karşı karşıya kalacaklardır. Yani, biraz önce kabul ettiğimiz yasayla, KOBİ'lerin, eğer bankalar isterlerse taksitlendirilecek olan donmuş veya şüpheli hale gelmiş kredi borçları 2008'den itibaren tekrar karşımıza gelebilir. Bunu önlemek için, KOBİ'lere, bu süreçte, Hükûmet tarafından onları destekleyecek bir programın, projenin uygulamaya konulması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Aksi takdirde, KOBİ'ler son derece zor durumda kalacaklar, kredi kullanmakta oldukça zorlanacaklardır. KOBİ'leri bu yönden 2008'e kadar hazırlamak, desteklemek gerekir diye düşünüyorum.

Teklif, başlangıçta da belirttiğim gibi, esnafa ve çiftçiye verilecek krediyi, bu bankalardaki kamu payı yüzde 50'nin altına düşse bile, bir başka banka vasıtasıyla veya yine elde kalmış olan kamu bankaları vasıtasıyla desteklemeyi hedefliyor, bütçe kaynaklarıyla desteklemeyi hedefliyor, yani, var olan uygulama devam etsin diyor daha doğrusu. Yoksa, verilen desteklerde herhangi bir artış yok, var olanı uygulamanın devamını öngörüyor. Bu çerçevede baktığımızda teklifin adının kapsamla çeliştiğini görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Kanun adında bir değişiklik gerekiyor, çünkü, özelleştirme sonrasında özel bankalar eliyle de bütçe kaynakları kullanılmak suretiyle yapılacak olan uygulama varsa, artık, kanunun adının kamu sermayeli bankalar eliyle kredi

kullandırılması, düşük faizli kredi kullandırılması olarak isimlendirmek çok doğru değil diye düşünüyorum.

Sözlerimi burada bitiriyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.